

MUNKAANYAG!

ELŐTERJESZTÉS

**Oroszlány Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2016. március 29-ei ülésére**

Tárgy: Az Oroszlányi Bányászati Múzeum további üzemeltetésével kapcsolatos önkormányzati döntések

Előterjesztő: Lazók Zoltán polgármester

Előkészítő: Németh Gábor szakmai alpolgármester

Tisztelt Képviselő-testület!

A Majkon található **Oroszlányi Bányászati Múzeum** immáron 15 éve működik a **Majki „Új XX-as Akna”** felhagyott üzemterületén és a bányauzem tudatosan megőrzött és rendszerezett tárgyi eszközállománya mellett, a korábbi „Felső-telepi” Bányászati Múzeum gyűjteményének nagy része is ide került áthelyezésre és kiállításra.

A mélyművelésű bányászat hazai és így térségi leépülésének utolsó, szomorú aktualitásként, 2014. december 31-ével az üzemszerű bányászati termelést befejező Márkushegyi Bányauzem eszközállományának szakszerű bemutatása, és jellegzetes eszközeinek megőrzése az elképzelések szerint szintén ebbe a gyűjteménybe és kiállítóhelyre kerülhet.

A közeljövőben - a jelenleg ismert pályázati eljárásrend szerint még idén tavasszal – benyújtásra kerülő, átfogó fejlesztési projekt keretében, mind a jelenlegi gyűjtemény fejlesztését, mind új eszközök installációját, valamint a múzeumépület, továbbá a volt bányauzem megmaradt, használaton kívüli épületeinek felújítását és új funkciók melletti revitalizálását tervezzük. A röviden összefoglalt tevékenységek mellett, természetesen a kapcsolódó, korszerű infrastruktúra, közlekedési, parkolási kapcsolatok megteremtése, kommunikációs és turisztikai információs rendszerek kialakítása is szerepelnek a komplex projektben.

A tervezett pályázat a „**TOP-1.2.1-15 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés**” konstrukció keretében fog benyújtásra kerülni, melynek előkészítő munkái és a megyei önkormányzattal folytatott rendszeres szakmai egyeztetések már közel két éve zajlanak. Az előzetes megyei és közreműködő szervezeti „projektötlet” értékelések és szakmai szűrők során, az elképzelést széles körben megismerték a fejlesztéspolitikai rendszer szereplői és azt előzetesen támogathatónak vélték. Az abban foglaltakkal összességében a vonatkozó megyei program és a vállalt megyei fejlesztési indikátorok is számolnak.

Jelen előterjesztés a múzeumban az utóbbi 1-2 évben elindult kedvező fejlesztési, működtetési folyamatokat, a múzeum vezetése és helyi szakemberei, valamint az Önkormányzat között kialakult szerencsés és továbbra is támogatandó szakmai együttműködés, illetve a tervezett nagyléptékű fejlesztésekből adódó működési jellemzők javításának lehetőségeit vizsgálja.

Az elmúlt időszak tapasztalatai azt igazolták, hogy a múzeum „frissebb szellemű” működése és a közösen elindított, kisebb léptékű beavatkozásoknak, fejlesztéseknek, valamint az intenzívebben használt kommunikációs csatornáknak, a szélesebb körben végzett partnerség építésnek is köszönhetően, a látogatószám már 2014-ben emelkedésnek indult. A létszámok tavaly már egyértelműen és folyamatosan növekedtek (az előző évhez képest 38%-kal), mely tendencia minden jel szerint folytatódni fog.

Az elért eredmények megtartása és tendenciózus tovább fejlesztése, valamint a TOP pályázatra való szakszerű és átgondolt felkészülés érdekében, a pályázat során a helyi értékek és szempontok maximális figyelembe vétele érdekében az operatív munkát az önkormányzat szerepvállalása mellett erősíteni szükséges.

Ez vonatkozik arra is, hogy a fejlesztés során lehetőleg a városnak leginkább megfelelő üzemeltetési viszonyok és beavatkozások kerüljenek kialakításra, azokra a megvalósítást követően a fenntartási, működtetési időszakban is kellő és közvetlen rálátásunk legyen.

Ennek a törekvésnek hosszabb távon az lehet a célja, hogy a múzeum önkormányzati fenntartásba, szakmai működési keretbe kerüljön, melynek megvalósításához szükséges lesz egy saját, városi múzeum/közgyűjtemény – mint meghatározott szakmai szervezet – létrehozása. Ezen hosszabb távú cél elérése azonban reálisan „csak” két lépcsőben valósítható meg.

Első lépésként a Bányászati Múzeum üzemeltetését, működtetését célszerű „haza hozni” önkormányzati szerepvállalással és ennek kialakult működése, a tapasztalatok figyelembe vétele

mellett, egy *második lépésben* középtávon célszerű lenne a Bányászati Múzeumot szakmailag és szervezetileg is integrálni a létrehozásra kerülő városi múzeumba.

Az elképzeléssel kapcsolatban személyes egyeztetéseket folytattunk a Bányászati Múzeum üzemeltetőjével és tudományos, szakmai kezelőjével, a majki ingatlan használójával, a **Központi Bányászati Múzeum Alapítvánnyal** és igazgatójával, Dr. Kovácsné Bircher Erzsébettel. A megbeszélések és előzetes elképzelések egyeztetése során az igazgató asszony nem zárkózott el a felvázolt folyamattól, sőt közös egyetértés alapján ő maga is javasolta az üzemeltetés önkormányzati keretbe történő átvételének megvizsgálását és amennyiben arra lehetőség adódik a nagyobb mértékű és szélesebb területet lefedő önkormányzati szerepvállalást.

Ezt sajnálattal azért is kénytelen volt felvetni, mert a gyűjtemény, a szakma- és technikátörténeti értékek méltó megőrzése és korszerű bemutatása érdekében érzett közös aggodalom, az Alapítvány állandósulni látszó működési, szervezeti és anyagi nehézségei miatt vélhetően jogosnak tekinthető.

A Múzeum jelenlegi működési kereteinek kialakulása röviden az alábbiakban mutatható be.

- A Vért Zrt. szerződéses jogelődje 1991. november 29-én alapította az Oroszlányi Bányász Múzeum Alapítványt, a bányászat tárgyi emlékeinek összegyűjtése, megőrzése és bemutatása céljából.
- 2001. január 26-án Oroszlány Város Önkormányzata, mint vevő és későbbi tulajdonos megvásárolta a Vért Zrt-től a volt XX-as akna (működéssel felhagyott) egyes területeit, épületeit és eszközeit (hrsz 080/1), abból a célból, hogy a szerződő felek közös akarata szerint az ingatlanon bányászati múzeum létesülhessen, melyet ingyenesen rendelkezésre bocsátanak a Múzeum üzemeltetője számára.
- Ezt követően az Oroszlányi Bányászati Múzeum Alapítvány, mint a múzeumi gyűjtemény üzemeltetője az Önkormányzat tudtával az ingatlan területén létesített „Bányászati Múzeumot” térítésmentesen birtokba vette és azon a meglévők mellett a tárgyi eszközeit is elhelyezte és elkezdte a létesítmény üzemeltetését.
- Ezek kialakítását követően Oroszlány Város Önkormányzata 2003. január 1-től határozatlan időre ingyenesen rendelkezésre bocsátotta az ingatlant az Oroszlányi Bányász Múzeum Alapítvány, illetve jogutódjai számára.
- 2003. március 13-án az Önkormányzat beleegyezését adta, hogy amennyiben az Oroszlányi Bányász Múzeum Alapítvány egyesül a Központi Bányászati Múzeum Alapítvánnyal, úgy a jogutód részére is biztosítani fogja a fentebb bemutatott területeket, eszközöket és működési feltételeket.
- 2005. június 23-án az Önkormányzat és a Központi Bányászati Múzeum Alapítvány, mint az Oroszlányi Bányász Múzeum Alapítvány jogutódja használati szerződést kötött a területre, ingatlanokra és eszközökre (a kialakított múzeumi részre). A tulajdonos önkormányzat a használat jogát ingyenesen biztosította a használó számára.
- A használó Központi Bányászati Múzeum Alapítvány vállalta a Központi Bányászati Múzeum Oroszlányi Bányászati Kiállításának működtetését és a jogutódlásból eredő összes vonatkozó kötelezettséget és feladatot. A megállapodás szerint a tulajdonos a szükséges karbantartásról, javításról gondoskodik, a használó pedig az ingatlan területén, épületeiben található kiállítási, múzeumi anyag – mint állami tulajdon – tudományos kezeléséről folyamatosan gondoskodik.
- A korábbi megállapodások értelmében amennyiben a Központi Bányászati Múzeum Alapítvány fejlesztési pályázatot nyújt be a területre, úgy sikeres pályázat esetén a szakmai, pályázati programban meghatározott további területeket is a tulajdonos önkormányzat ingyenes használatra átadja a használónak (alapítvány).

Az Önkormányzat és a soproni székhelyű Központi Bányászati Múzeum Alapítvány között jelenleg is érvényben lévő – és hosszabb idő óta, évente újrakötésre kerülő – **támogatási megállapodás alapján**, a Képviselő-testület az adott évi költségvetésben bruttó 3,8 M Ft-ot biztosít az Alapítványnak az **Oroszlányi Bányászati Múzeum üzemeltetésére** (bér és közterhek, őrzési feladatok, postaköltség, telefon, egyéb dologi kiadások, karbantartás, takarítás, üzemeltetéssel kapcsolatos költségek).

Ezen felül az önkormányzat fizeti az ingatlannal kapcsolatban felmerülő **villamos áram és víz közüzemi díjakat** is. Ezek a költségek az elmúlt 4-5 éves időszakban átlagosan, éves szinten mintegy 400-500 000 Ft-ot tettek ki a villamos áram, és mintegy 200.000 – 250.000 Ft-ot a víz tekintetében.

Természetesen ezektől az átlagos költségektől egy-egy évben jelentős eltérések is mutakozhattak mind pozitív, mind negatív irányban, de a kiugró többletek mögött általában valamilyen műszaki meghibásodás, nem kellő üzemeltetési figyelem állt, melyek mára alapvetően feltárára és nagyrészt orvoslásra kerültek.

Az Önkormányzat meghatározott felhasználási körre adott éves alapítványi támogatása, és az említett közüzemi díjak mellett **további** ügyviteli, irodaszer, tisztítószer, postai és őrzési, eszköz pótlási és szerelési **költségek** jelentkeztek a múzeum működése során, melyek éves szinten mintegy 300.000 - 500.000 Ft-ot tettek ki.

Az ezeken túlmutató fejlesztések esetében előzetes egyeztetést és az elképzelések konkrét bemutatását követően az **Önkormányzat további forrást biztosított adott esetben**. A tavalyi évben pl. 1 M Ft értékben anyagok, szerelési és építési alapanyagok beszerzését és átadását szavazta meg. Idén pedig a városi szakközépiskola oktatóinak és tanulóinak munkájával és segítségével kerül új előtető az egyik kiállítási épületre, amit ezúton is köszön a múzeumi személyzet.

Az Önkormányzat tulajdonát képező ingatlan és ahhoz kapcsolódó eszközök, területek üzemeltetésének átvételét, mint említettem a Központi Bányászati Múzeum Alapítvány is támogatja, azonban a gyűjtemény kiállítási darabjai a magyar állam tulajdonát képezik, melyek szakmai és tudományos kezelésének, a közgyűjteményi feladatok ellátásának hivatalos szereplője továbbra is az Alapítvány lenne.

Az üzemeltetés önkormányzati kezelésbe történő átvétele legegyszerűbben és leghatékonyabban, a már eleve a város több területén, különböző önkormányzati létesítményeket üzemeltető, 100 %-os önkormányzati tulajdonban lévő, **Létesítményeket Üzemeltető Nonprofit Kft.** bevonásával lenne célszerű szakmai szempontból is.

Ilyen módon az önkormányzatnak közvetlen és naprakészebb információi és ráhatása lenne a múzeum működésére, az ott felmerülő feladatokra, költségekre és az esetlegesen megoldandó problémákra. Ezen felül a létesítmény kihasználtságának növelésére, programszervezési lehetőségeire, továbbá mind a pályázat előkészítésére, mind annak megvalósítására és fenntartására is naprakész rálátása és beleszólása lenne.

A pályázat kapcsán egyébként is tisztázni és nevesíteni kell, hogy a megvalósított fejlesztéseknek hosszabb távon ki és milyen formában lesz az üzemeltetője, az üzemeltetés és az azzal kapcsolatos előírások, indikátorok biztosítása milyen szervezeti keretek között fog működni. A fenntartási feladatok ellátása mellett a jelentkező bevétel kinél és milyen formában fog jelentkezni, annak visszaforgatása a múzeum működtetésébe egyébként is alapvető cél kell, hogy legyen.

A felsoroltakon túl, amennyiben a múzeum üzemeltetése a LÜN Kft. keretében zajlana, úgy a nagyobb, helyi szervezet humán és egyéb erőforrásai, valamint a hasonló tevékenységekből fakadó mérhető hatékonysági és szerződéses rendszerei további előnyt jelenthetnének. *Ez a jelenlegi üzemeltetéshez képest a következőekben realizálódhat, azon felül, hogy a bevételek is helyben maradnak:*

Általános költségek csökkentésének lehetősége mutatkozik;

- a postai szolgáltatások, postafiók fenntartása, kenő és egyéb szerelési anyagok beszerzése, cserealkatrészek biztosítása, tisztítószer-irodaszerek beszerzése, általános adminisztráció és ügyviteli tevékenységek, feladatokhoz kötődő gépjárműhasználat, nyomdai költségek, telekommunikációs költségek tekintetében).

A felek előzetes egyeztetéseinek elhangzottak értelmében az üzemeltetés és költségeinek átvétele mellett, az Önkormányzat és annak társasága kifejezetten hangsúlyozza, hogy meg kívánja tartani a jelenlegi múzeumi személyzetet, akikkel jól működő és naprakész szakmai kapcsolatot sikerült eddig is kialakítani, emellett továbbra is számít az Alapítvány szakmai vezetésére és munkájára.

Az üzemeltetési tevékenység és a kapcsolódó rezsiköltségek ellátása, biztosítása mellett az Alapítvánnyal történő megállapodás során törekedni kell az alábbiak rögzítésére is:

- A múzeum működéséből fakadó bevételek az üzemeltetőt illetik, az üzemeltetés költségeinek biztosítása során az üzemeltető a képződő bevételek terhére is végzi az üzemeltetést.
- A múzeum szakmai működésének és tudományos, muzeológiai munkájának, valamint az állam tulajdonát képező, meglévő kiállítási tárgyak kezelésének hivatalos, szakmai vezetője és felelőse továbbra is a Központi Bányászati Múzeum Alapítvány lenne.
- Erre a szakmai vezetésre, felügyeletre és tanácsadásra vonatkozóan az Önkormányzat és az Alapítvány között külön megállapodás jönne létre, mely hasonló elvek alapján kerülne kialakításra, mint a korábbi, évek óta működő támogatási megállapodás. Ezt a fajta szakmai működést a pályázat beadása, megvalósítása és zárása során is célszerű lenne fenntartani.
- A benyújtani tervezett pályázatban a Központ Bányászati Múzeum Alapítvány, mint a terület és a gyűjtemény használója, illetve mint komoly szakmai múlttal és tapasztalatokkal rendelkező szervezet, továbbra is kiemelt partnerként szerepelne.
- A pályázat elkészítése és megvalósítás során segítséget nyújt a közgyűjteményi, muzeológiai, szakmai kérdésekben, kapcsolatrendszerén keresztül és tanácsadással segíti a projekt sikeres megvalósulását.

A Múzeum üzemeltetésével az Önkormányzat által megbízni tervezett LÜN Kft-nek közre kell működnie az üzemeltetés önkormányzati átadás-átvétel során az Alapítvánnyal az ingatlan jellemzőinek, gyűjteményének, jelenlegi és tervezett tevékenységének, szerződéses kapcsolatainak, működési és üzemeltetési rendjének részletes megismerésében.

A LÜN Kft-nek az üzemeltetési tevékenység hosszú távú ellátása és fejlesztése érdekében működési, egyszerűsített „üzleti tervet” kell készíteni a Múzeum működésére és üzemeltetésére vonatkozóan. Ennek elkészítésekor figyelembe kell venni az Önkormányzat által különböző jogcímenek és tevékenységekkel kapcsolatban nyújtott támogatásokat, költségviseléseket.

Ezen felül a tervezés során figyelembe kell venni a várható bevételeket és azok üzemeltetésbe történő beforgatását annak érdekében, hogy a tevékenységekkel kapcsolatos önkormányzati támogatás fokozatosan csökkenthető legyen.

Ennek egyik feltétele, hogy a sikeres pályázat esetén a megvalósításra kerülő fejlesztések ténylegesen növeljék a látogatószámot és így a bevételeket is. A LÜN Kft-nek közre kell működnie a pályázat sikeres megvalósításának előmozdítása érdekében.

Tisztelt Képviselő-testület!

Biztos vagyok benne, hogy az Oroszlányi Bányászati Múzeummal kapcsolatban végzett több éves előkészítő munka és a korábbi pályázatok tapasztalatai, valamint az utóbbi időszakban kialakult pozitív szakmai kapcsolatok és az érezhetően növekvő látogatószám változás tendenciái jó alapot jelentenek arra, hogy a *méltán elismert létesítmény üzemeltetése újra önkormányzati körbe kerüljön.*

Ez a lépés a későbbiekben megteremtheti a lehetőségét annak, hogy egy következő ütemként maga a múzeum szervezetiileg is betagoľódhasson egy saját, városi múzeum keretébe és szakmai felügyelet alá.

Tisztelt Képviselő-testület!

Kérem az előterjesztés megvitatását és a határozati javaslat elfogadását!

Oroszlány, 2016. március 21.

Lazók Zoltán

**Oroszlány Város Önkormányzata Képviselő-testületének
.../2016. (....) Kt. határozata**

az Oroszlányi Bányászati Múzeum további üzemeltetésével kapcsolatos önkormányzati döntések

Oroszlány Város Önkormányzatának Képviselő-testülete:

1. Egyetért azzal, hogy az Oroszlányi Bányászati Múzeum működési, üzemeltetési feladatának ellátását Oroszlány Város Önkormányzata vegye magához a jelenlegi üzemeltetést ellátó Központi Bányászati Múzeum Alapítványtól.
2. Felhatalmazza a polgármestert, hogy folytassa le a szükséges tárgyalásokat a Központi Bányászati Múzeum Alapítvánnyal annak érdekében, hogy a Múzeum üzemeltetése külön megállapodás keretében az Önkormányzat által átvételre kerülhessen a lehetséges legrövidebb időn belül.
3. Felhatalmazza a polgármestert, hogy folytasson tárgyalásokat a Létesítményeket Üzemeltető Nonprofit Kft.-vel annak előkészítése érdekében, hogy az Önkormányzat a LÜN Kft.-t bízta meg az üzemeltetési, működtetési feladatok ellátásával. Ennek keretében bízta meg a LÜN Kft.-t az üzemeltetésre vonatkozó - a kiegészítő önkormányzati hozzájárulás összegének szükség szerinti csökkentését is tartalmazó - egyszerűsített üzleti terv elkészítésére, a múzeum bevételeinek figyelembevételével.
4. Felhatalmazza a polgármestert, hogy folytasson tárgyalásokat a Központi Bányászati Múzeum Alapítvánnyal arra vonatkozóan, hogy az Oroszlányi Bányászati Múzeum szakmai, tudományos, muzeológiai vezetését, felügyeletét és a kapcsolódó tudományos feladatok ellátását továbbra is az Alapítvány biztosítja, melyre vonatkozóan külön támogatási megállapodás kerüljön kidolgozásra.
5. Utasítja a polgármestert, hogy a határozat 2-4. pontjaiban meghatározott megállapodásokat a soron következő munkaterv szerinti testületi ülésre terjessze be végső jóváhagyás céljából.

Határidő:	a határozat kihirdetésére:	azonnal
	a határozat végrehajtására:	azonnal
Felelős:	a határozat kihirdetéséért:	Dr. File Beáta jegyző
	a határozat végrehajtásáért:	Lazók Zoltán polgármester